

- دمانس: د (جداکردن) + مانس (ذهن) = سیر رو به زوال توانایی های شناختی مغزی

- دمانس ناشی از یک بیماری است و تنها با افزایش سن توجیه نمی شود.

- اختلال در فعالیت های شناختی: تصمیم گیری، قضاوت، حافظه، تشخیص موقعیت های فضایی، تفکر، استدلال و ارتباط کلامی

- از دست دادن حافظه یکی از علائم شایع دمانس است که با فراموش کردن معمولی کاملاً فرق دارد .

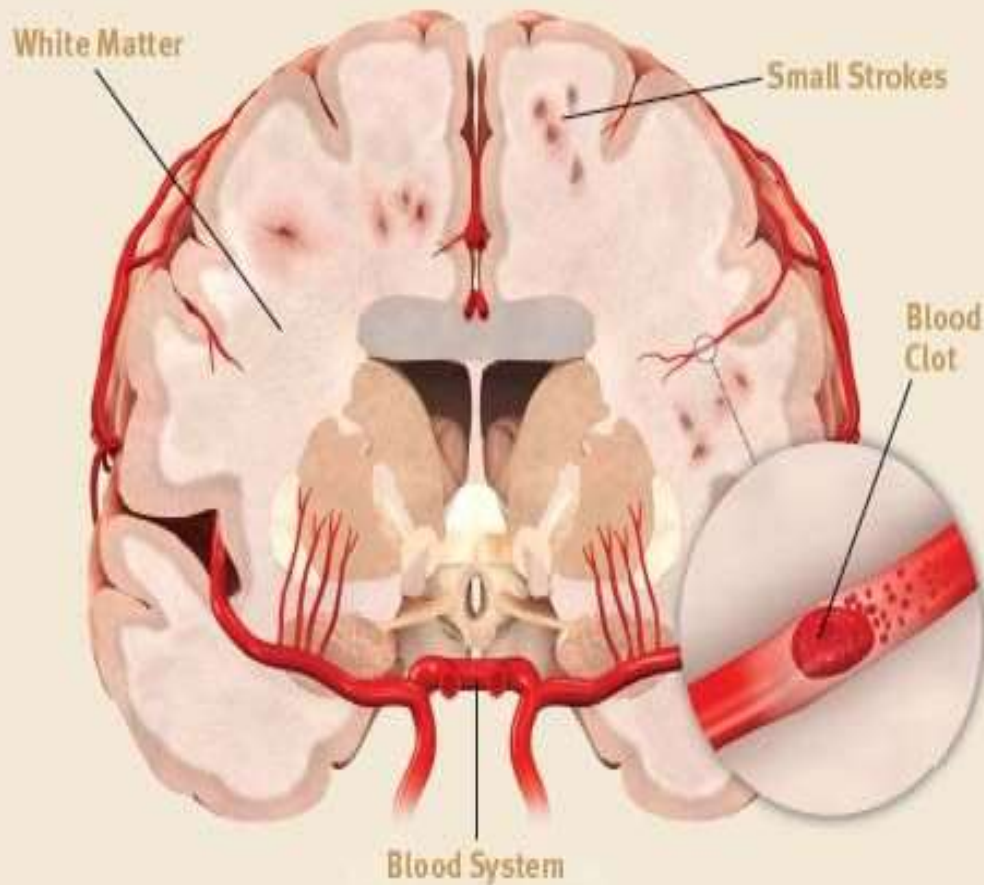

- در چه زمانی احتمال ابتلا به دمانس مطرح است؟
- چند درصد افراد مبتلا به دمانس می شوند؟
- چرا باید در مورد دمانس اطلاعات کافی و به روز داشته باشیم؟
- آیا هر اختلال حافظه ای می تواند هشدار برای شروع دمانس باشد؟

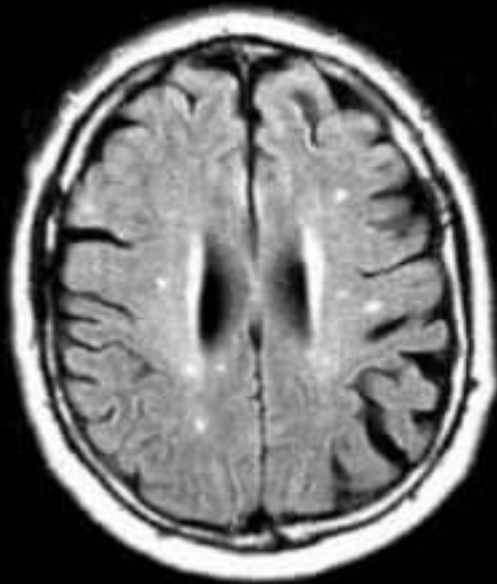

- دمانس عروقی:
- در ایران بسیار شایع است (دومین علت شایع دمانس).
- میتواند در اثر اینفارکت small vessel territory یا large vessel territory ایجاد شود.
- اگر عروق بزرگ درگیر باشد بیمار شرح حال Stroke قبلی می دهد.
- شروع ناگهانی است (برعکس بقیه که تدریجی است) و با هر اینفارکت بیمار یک پله عقب تر می رود.
- در آقایون و کسانی که سابقه فشار خون بالا یا سایر عوامل خطر ساز قلبی عروقی را دارند شایع تر است.

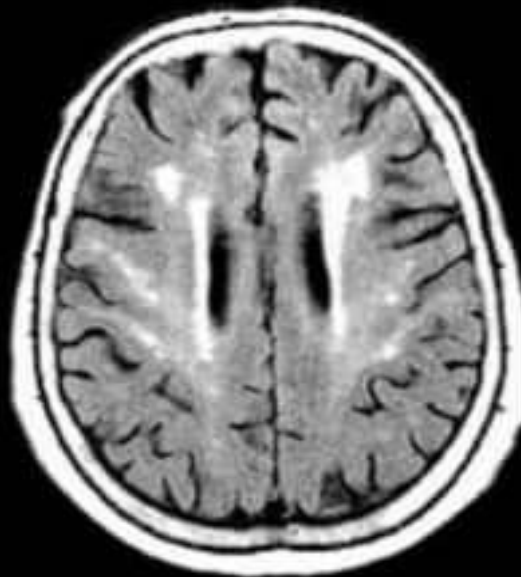
VASCULAR DEMENTIA

- در اثر ایسکمی شریانهای کوچک در اطراف بطن ها هایپرندسنسیتی داریم که به آن **small vessel disease** گفته میشود و میتواند به مرور زمان تبدیل به واسکولاردمانس شود. در درگیری شریانهای کوچک ممکن است بیمار با شرح حال استروک نیاید بلکه با مثلا اختلال شناخت می آید و بعد در **MRI** متوجه ضایعات میشویم.

Mild

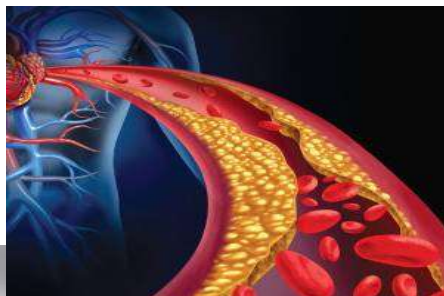

Moderate

Severe

تغییرات ماده سفید اطراف بطن ها
بدلیل اختلال در خونرسانی ناشی
از درگیری عروق کوچک مغزی

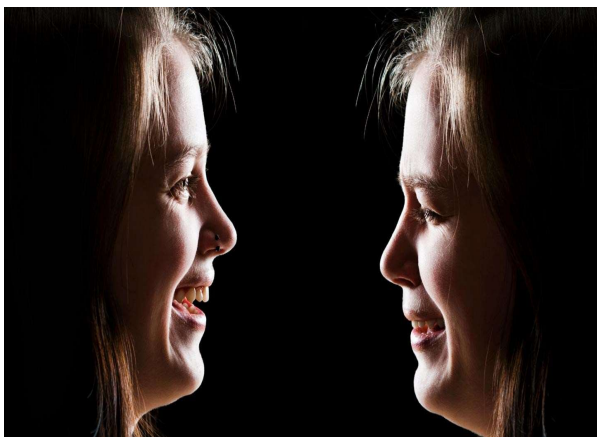

• ریسک فاکتورها:

- افزایش سن
- سابقه سکته قلبی، سکته مغزی
- پیری غیر طبیعی رگهای خونی (آترواسکلروزیس).
- کلسترول بالا
- فشار خون بالا
- دیابت
- سیگار کشیدن
- چاقی
- فیبریلاسیون دهلیزی

• علائم بیماری شامل:

- سودوبولبار پالسی (خنده و گریه های نا بجا)
- اختلالات حسی و حرکتی
- اختلالات gait apraxic (عدم کنترل و هماهنگی حرکات ارادی)
- اضطراب ناگهانی یا مکرر برای ادرار کردن یا عدم توانایی در کنترل ادرار
- رفلکس ها تند و بابنسکی و ataxia (عدم تعادل)
- اختلالات حافظه که البته به اندازه الزایمر نیست.

مسیر تحریر

بابنسکی منفی

بابنسکی مثبت

- علائم زوال عقل عروقی در صورت بروز ناگهانی در اثر سکته مغزی واضح تر هستند. در مواردی که ارتباط بین تغییر در تفکر و استدلال و سکته مغزی کاملاً واضح و روشن باشد، به آن زوال عقل پس از سکته مغزی گفته می شود؛ اما علائم زوال عقل عروقی شبیه به آلزایمر می تواند به مرور زمان و به طور تدریجی رخ دهند.

• دمانس پس از استروک (Post-stroke dementia)

- بروز زوال عقل پس از سکته های مغزی یکی از عوامل وابستگی ، در این بیماران است.
- در حدود یک سوم سکته های مغزی، مبتلایان دارای درجات قابل توجهی از اختلالات شناختی در ماه های اول پس از این رویداد هستند.
- شیوع PSD در بازماندگان سکته مغزی حدود ۳۰٪ است و سکته مغزی خطر زوال عقل را دو برابر می کند.
- علائم زوال شناختی اغلب در بازماندگان سکته مغزی نادیده گرفته می شود که منجر به افزایش میزان مرگ و میر و از کار افتادگی می شود.

- طبق دستورالعمل DSM، زوال عقل ناشی از سکته مغزی، صرف نظر از علت احتمالی PSD باید حداقل تا ۶ ماه پس از سکته مغزی به تعویق بیفتد.

- PSD ممکن است بر همه جنبه های عملکردهای شناختی تأثیر بگذارد، اما توجه و عملکرد اجرایی بیشترین حوزه را تحت تأثیر قرار می دهد.

• راه های پیشگیری:

- ترک سیگار
- کنترل فشار خون
- پیشگیری یا کنترل دیابت
- ورزش
- کنترل کلسترول بالا

• درمان:

- درمان مشخصی برای این بیماری وجود ندارد.
- درمان های صورت گرفته جهت کند کردن سیر بیماری می باشد.
- هیچ دارویی تاکنون از سوی سازمان غذا و داروی آمریکا، برای درمان
- دمانس عروقی مورد تایید قطعی قرار نگرفته است.
- درمان های دارویی
- درمان های غیر دارویی

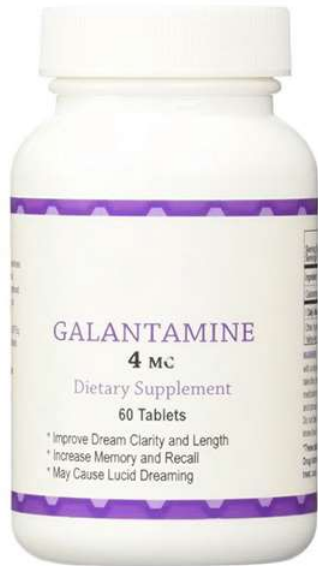
• درمان های دارویی:

- بازدارنده های کولین استراز، از تجزیه استیل کولین در مغز جلوگیری می کنند.
- استیل کولین یک پیغام رسان شیمیایی است که نقش مهم در یادگیری و حافظه دارد.
- سطوح استیل کولین در افراد مبتلا به دمانس کاهش می یابد.

• دونپزیل

• گالانتامین

• ریواستیگمین

• درمان های دارویی:

- آنتاگونیست گیرنده ان متیل دی اسپارت
- ممانتین

• درمان های غیر دارویی

- خاطره درمانی
- هنر درمانی
- موسیقی درمانی
- فعالیت درمانی
- رایحه درمانی
- رفتار درمانی شناختی
- نور درمانی

• **مراقبت های پرستاری در افراد مبتلا به دمانس:**

- هنگام صحبت با بیمار از کارت و تصاویر جهت افزایش تمرکز بیمار استفاده کنید
- از فرد بخواهید تمام کارهای روزانه خود را یادداشت کند
- یک تقویم در اتاق بیمار نصب کنید تا هر روز را علامت بزند
- هر نوع بازی و فعالیت فکری از پیشرفت بیماری جلوگیری می کند.
- دائم زمان و مکان را به وی گوشزد کنید زیرا مکان های نا آشنا سالمند را گیج می کند.
- چسباندن برچسب روی کتوشوها ، وسایل و اتاق ها ممکن است به سازگار شدن برخی از بیماران در مرحله اولیه بیماری کمک کند.
- از جا بجا کردن و تغییر محیط افراد مبتلا به الزایمر حداقل امکان جلوگیری کنید.
- حالات چرخاشگری و سو ظن در افراد مبتلا به دمانس را جدی نگیرید.
- راهنما هایی برای پیدا کردن محل های ضروری خانه مانند سرویس بهداشتی، اتاق خواب، حمام ، آشپزخانه و .... برای افراد سالمند و مبتلا به دمانس نصب کنید.
- اطراف بیمار خیلی شلوغ نباشد چون باعث گیج شدن و آشفتگی وی می شود.
- استفاده از رژیم غذایی مناسب (آب کافی و تامین به اندازه ویتامین های گروه ب و اسید های چرب امگا۳)

سپاس از تمام همکاران و دانشجویان عزیز که با ما همراه بودند.